

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetések helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
 Helyben előfizethető: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben.
 Egyes szám ára 5 kr. o. 6.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordozó szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. helyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bácsban: Haenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstraße 2), Pesten: Haenstein és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche-Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyitási sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolossvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. é. Félre 6 frt. o. é. Évnegyedre 3 „ „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendők be.

Az előfizetés minden hó 1 és 15-ké-től megújítható.

A „Kolossv. Közlöny“

szerkesztősége.

Helyzetünk.

II.

Ha oly könnyen meg lehetne huzni egy állam sorsa felett a vészharangot, mint ezt nálunk mai napság sokan teszik, csakugyan megdöbbentő volna.

Hallottunk vén táblabírói kifakadásokat, melyeknek minden szavából kiri a mult időkön kesérgés, mely az ezüst gombok, meg a csengő pengő sarkantyuk félretételéből már régen megjósolta nemzetünk pusztulását. Láttunk fiatal uracsot is, ki egyszer-kétszer úgy unalomból körülsétált Európa nagyobb városaiban, s az utcán felszedett tapasztalataiból azon meggyőződést merítette, hogy e nemzet nem életre való, anélkül, hogy valaha szerte nézett volna itt benn a hazában, s kimutatta volna azt a tétovgató úrt, mely nyugot s a mi mivelségünk között létezik. Ha még ehhez vesszük a kegyes német sajtó leereszkedő nyájas modorát, mely már rég kiadta nemzetünknek a mivelt világból az utat; — ha mindezeket egybevetjük, csakugyan van némi látszólagos ok, pessimismusba esni. — Ámde Isten mentse meg minden jóra való polgárát e hazának attól, hogy ily jelzők után induljon, s ily tükörbe vizsgálja közállapotunk képét.

A helyzetet tulbecsülni sohasem szabad, mert az optimismus még csalékonyabb, s különben sincs okunk helyzetünket rózsás színben festeni. A hazafiúi aggodalomnak, annak a titkon epesztő fájdalomnak, mai napság csakugyan nyújt tápanyagot a közviszonyok szemlélete; bizonyos tekintetben ennek mi is elismerjük jogosultságát, csak azt nem szeretnők, ha ez emésztő tűz aléltásra találva, megsemmisítene minden reményünket, minden kilátásainkat.

Ismerünk egy nemzeti kincset, melynek megbecsülése, ápolása dicsfényel köríté összes multunkat, melynek világánál még akkor is törhetlenül teljesít nemzetünk a nagy misiót, midőn Európa kimerültségnek, dermedtségnek nézte pihenő helyzetünket: a csüggedni nem tudó önbizalom s az ügyünk igazságába vetett hit által fölserkentett és-erő csodákat mivelt ama zivataros századokban is.

A nemzetek s az egyesek élete sokban hasonló; buknak, hogy felkeljenek, felkelnek, hogy ismét tovább tapogatódzanak.

Sokszor járt ösvényekre lépünk, egy pár lépés, s megint sűrű bozot közé jutunk, honnan sokféle visz ki az ut, anélkül, hogy tudnók, melyikre lépünk, melyik visz kitűzött célunkhoz legrövidebb idő alatt, legkevesebb akadály és kellemetlenséggel. — Így a nemzetek is.

A végcél egy, a haza, a nemzet felvirágoztatása, boldogítása. — S mégis mennyi különböző irányban vezető uton látjuk a nem-

zet munkasait különböző csoportokra osztva, több kevesebb szerencsével, de ugyan azon önzetlen szándékkal, jóakarattal dolgozni, mert hát egy nemzet bodogítása nem is oly könnyű, amint azt sokan önmaguk és másokkal elhittetni törekcsenek.

Ha a nemzet collectiv fogalma magában hordaná a particuláris színezetet teljesen kizáró egységet, akkor tán inkább boldogulnánk; de egyes individuumokból áll az ország-organismus, melyet állami életnek hívnak; azért nem volt még a földkerekségén államférfi, ki a népek osztatlan bizalmát bírta volna — hosszabb időre.

Jobbra, balra könnyű a népet hangolni. Az állapotoknak tul-sötét festése, a közviszonyok ily színben feltüntetése, mind nagyon alkalmasok a bizalom megrendítésére a jót és roszt bárkiről inkább elhiszi, mintsem utána járjon. Ép azért nyulnak veszélyes eszközöz azok, kik tulon tul jajveszékkelnek, vagy örömiriadásban törnek ki. Ne állítsunk többet, mint a mennyinek bizton végére jártunk, hisz a képzelem úgy is elég gyors az utánpótlásban. Sokszor adtuk meg már ennek az árát, sokszor riadtunk visza, de későn, a veszélyes játék eljátszása után ez eredménytől: a mult tanúságos, gazdag tapasztalatok vannak lapjaira följegyezve — ám használjuk azokat a köz javára.

Az erdélyi k. főkörmányszéki levéltár

közigazgatási és tudományi értéke.

II.

A „Századok“ című történeti szakközlöny idei májusi füzeté 357—361 lapjain első cikkemre tett szerkesztői észrevételekre következő el-lenészevetelek vannak.

Hogy a közigazgatási czélokra másfél század folytán összealakult érintett levéltárnál első és fő érdeke az 1848 előtti időre nézve is a közigazgatás számai mai és még évek során át a legrégibb időre nyulnak fel, bizonyítják a közelebbi évtized-beli tárgyalások: ilyenek a visszafoglalt havások, székelv határorség, az ország házai, Kolozsvárott, Bécsben, Konstantinápolyban, Fejervárott, országos alapítványok, praetoriumok, canonica portiók, köz-helyek felosztása, mészárszék-, korcsma-, hid-, rév-, tutajjarm, vásárjog, az ugynevezett királyföldi viszonyok, Talmács, Szelistye szék, Törtsvár ügye, bányajogadás, napdíjak, 1811-beli hadi segély, 1817-beli éhségi ügy, jezsuiták javai, irványok, Adjutum salariale, csendőörvények, czigányok megtelepítése, árvaügyek, zárdák javai, előfogat, utlevélügy, czimtermekbe, kriptákba való temetkezés, dispensatio, stb. mind oly tárgyak, miket az 1867. óta fennálló alkotmányos magyar kir. miniszterium épen csak egy előiratok alapján intéz el, mint a korábbi absolut kormány, sőt a közigazgatás kérdései nem is ismernek különbséget abban alkotmányos-e a kormányzás vagy nem, azok felmerülnek a honpolgárok folyamodásai folytán, visszamennek századokra, a személyek s családok kihal-tával, a korábbi viszonyokat illető, s azokat szabá-lyozó intézkedéseket elő kell keresni azok anagolliáján határozni, intézkedni azonképen, és azon előira-tok alapján, a mint, és a hol a multban annak joggyökereit megtalálni lehet.

Szintugy a birtokviszonyok, és számos magán-jog, u. m. birtokosok és községek erdölési és legelő-höz való jogai, malom és gátvám, regalejog, a birtok és határok használata, családi egybekötetések megállapítása, s több ily jogok őre és forrása, nemcsak ma, de még sokáig e levéltár lesz, mert évek kel-lenek, míg ama jogok teljesen tisztázottan nálunk, a még csak most készülő telekkönyvek lehetnek a birtokjogok egyedüli törvényes alapjai.

Czikkem első pontjára tett ama megjegyzésre: hogy a Cista Diplomatica-ban Erdélyi állami és köz-jogi okiratai, stb. csak 1690-en innen vannak meg, azt viszonzom, hogy az az előítélet, a mohácsi vé-szig, meg vannak a kolozsmonostori Conventben, a károlyfehérvári káptalanban, és a Bathyáni könyv-

tárban, az erdélyi múzeumban levő gr. Kemény gyűjteményben, az Approbata és Compilata constitu-tiókban.

A 2-ik pontra: melyik évtől kezdve lehet Erdély valamely közkérdésére a kormányzéki levél-tárból kimerítő felvilágosítást adni? Iteletem ez: közvetlen források után 1690-ig, tehát az utolsó Rákóczi koráig, közvetve pedig Magyarországnak két részre szakadásaig. Az, hogy az erdélyi kormányzéki levéltárban csak nagyon új iratok lenné-nek, nem áll. A kolozsmonostori Convent és károly-fehérvári káptalan Transumptumai fölmennek II. En-dre, Imre, Szent László, I. Béla királyok koráig s ilyen nagy vasok kötet van 40-nél több, s nem egy eset-ben pótolta immár az elveszett vagy elrongyolott eredeti pergamen-iratot a hitelesen költ conventi és káptalani átírat. — A mi a kérdésjeles észrevétel-t illeti, annak ellenkezőjét most is állítom, s egy le-véltár ismerő igazgatót képesnek vélek arra, hogy bármely erdélyi közkérdésben a keze alatti levéltár segélyével, bármely kérdésben, bármely hatóság-nak kimerítő felvilágosítást adhasson.

A 3-ik pontra az van megjegyezve, hogy én elhallgatom: melyik évtől kezdődnek a Produc-tionale forum jegyzőkönyvei s ügyiratai — erre feleletem ez: A kérdéses ügyiratok kezdődnek 1753-ban, de fölhatnak azon ősi időig, a mióta birtokos donatarius Erdélyben van, mert a Produc-tionale Forum íteletei a birtoklásnak épen eredet-t, a gyökér okleveleket kereslek, gyakran a legelső adománylevélig kellett fölmenni a megtá-modottak, hogy birtokjogát megvédhesse. Lust-rális könyvek pedig vannak 1643-on kezdve. Az uradalmakat (ezeket Erdélyi közjoga pura fiscalitátsnak nevezi) illetőleg, csak egy levéltára van Erdélynek, több nincs, a Nagyszebenben levő Fis-cale Archivum, honnan a királyi kincstári illető előadó, a királyi főkörmányszék és régi fiscalis Directoratus csak hivatalos használatra vették ki az eredeti okiratokat s használat után vissza kellett adniok. Tehát való az, hogy az eredeti okiratok ott vannak. De az is való, hogy ez a Fiscale Archi-vum 1785-től 1792-ig a királyi kormányzék alatt állott, tehát egyfelől ez uton sok fontos iromány maradt ennek levéltárában, másfelől a Produc-tionale Forumok ügyiratai közt, a fiscalitásokra vo-natkozó oly fontos eredeti levelek hollétének lehet nyomára akadni, vagy hivatalos hitelességű másolatokban megtalálni, melyek az eredeti pó-tolják.

A Fogarast illető inscriptionalis hollétének is épen alulit mutatott rá a nyomára 1863—66-ban, midőn annak kiváltására az első lépések tétettek. Jó lelkiismerettel mondhatom, hogy a kincstári jog-ügyész urak még most is sok hasznos ismeretet szerezhetnek ez adatokból, mi által sok állam-birtok ügyi pert meglehetne nyerni.

A 4-ik pontra, t. i. az erdélyi országgyűlé-sek rendszeres bizottmányi munkálataira, az összes erdélyi czéhszabályokra, s a városok statutumaira sat. az van megjegyezve, hogy azok nagyon új dolgok. Erre ellenészevetelem az, hogy Erdélyor-szág politikai új felosztására nézve a magyar kor-mány maga tájékozásaul épen ezen felette új dol-gokat kérte föl. Tölem pár évvel ezelőt, t. i. a Jó-zsefczásár korabeli, 1841—43-ki és 1848—49-ki felosztási munkálatokat; továbbá a Kolozs-vár, Szeben, Brassó városi czéhszabályok Nagy Lajos koráig mennek föl, a városi statutumok és kiváltások II. Endre királyig. Az utóbbit új dolognak nem mondhatni, az elsőbbektől a fon-tosságot újdonságukért igazságosan meg nem ta-gadhatni.

Az 5-ik pontban kérdőjel van téve azon ponthoz, hol az 1848—49-ki levéltármaredekről szóltam. Pedig ez teljesen igaz. A mit abból egy hü lelkű és tudománykedvelő hazafi hivatalnok megtudott menteni Kolozsvárnak 1849-ki elfog-lalásakor, az unio-törvénnyel együtt, az absol-tismus korszakában jobb időig hazafiságomra biza, s gondviselésem alatt van ma is, az utolsó 1865-ben az erdélyi „Ad hoc“ országgyűlésnek adatott be.

Továbbá azt jegyzi meg e pontban idézett levéltári adatokra: kár, hogy 1771-ben s nem 1571-ben kezdődnek. Erre két megjegyzésem van, 1) az 1571-en kezdődőleg is van ott két jókora kötet eredeti oklevél, ott van külön felelősségem alatt 1610-ről II. Mátyás és Báthori Gábor erdélyi fejedelem között kötött azon kétoldalú állam-

szerződés, melyen több hasonlókkal együtt nyug-szik a magyar koronának Erdélyhez való, az elvá-lás után is elismert gyökér-joga, ott vannak azok gyönyörű rendben s tudományosan beosztva az erdélyi múzeum gróf Kemény-féle gyűjteményei-ben, meg a Bathyáni-féle k. fejérvári könyvtárban, 2) azért, mert egy levéltár nem felelzedéves, az illetők előtt lehet becses, hiszen az 1848-ki új magyar alkotmány s az 1867 XII. törvény sem igen régi, de azok nagy becsét elvitáznai még is senki sem fogja.

A 7-ik pontra, hol az egész levéltár értéké-ről van szó, az van megjegyezve, hogy a mi a 8 szobában becses van, egy szobácskában elérne, a tisztelt szerkesztő ur ismeri az ily ácták termé-szetét! Ezt tagadnom kell a leghatározottabban, s bámulok tisztelt szerkesztő barátom állításán, a ki e levéltár jobban, mint mi Erdélyiek csaknem, is-meri! Engedtessek meg nekünk magyarországi testvéreink részéről, hogy mi határozhatnánk meg azon értéket, sőt valódi országos kincset, a mit le-véltárunkban birni vélünk. Mi ezer meg ezer eset-ben vettük már s vesszük most is naponként an-nak hasznát, birtokjogunk s polgári viszonyaink egész összessége azon gyökerezik, nekünk tradi-tióink vannak ahhoz köve vidám és boros napok, erős küzdelmek és olykori dicsőség emlékeit rejtő magában e levéltár, mi más szemmel nézzük azt, más szívvel érezzük iránta, mint miénk iránt! Ne kicsinyeljük ezt, ne fitymálják kegyeleteinket, kér-jük szépen — olyat kérünk, mit képviselőinknek követelniök kell ezen s ha a levéltárkérdés ellen-kező irányban intéztetnék el, követelni majd az egész országgrész fog.

Ez észrevételeim azon megjegyzésre is, hogy tudomány terén nem szabad érzékenykedni, vala-mint ama másokra, mely levéltárunk jövőjére néz-ve az erdélyi részekben uralkodó hangulatot tolná-csoló szavaimat individuális érzelmeknek nyíl-lvánítja; s levéltárunkat — újabb bántalmat oko-zólag — újkori bureaucratic acták tömegének bélyegzi.

Még egyet, mint az erdélyi részi országos levéltár igazgatójának volt alkalmam megismerni a közhangulatot. En az unio és Magyarország szer-tes benső egysége igaz híve voltam, vagyok s le-tek örökké. De két éve már, hogy a levéltárban megforduló honfiak aggodalmát hallok az iránt, hogy vajon ezután is megkapják-e a szükséges bizonyi-tékokat és felvilágosítást, ha az a központra be-tér lesz szállítva? Vajon e felszólítás után kik lesz-nek őrői Erdély levéltárának? Nem zúll-e el az, nem vegyül-e bele az anyahan levéltáraiba? Hall-gattam vagy biztatólag nyilatkoztam s megnyugod-tak. Végre a beolvadási irányzatot magam is lá-mtom, bár tudtam, hogy magamnak nem használók, a köztér szótoltam csak a legszükségesebbeket, s hat-tárgyilagosan elmondva. Ugy lón fogadva egyéni-leg, a mint érintem. En többé szólni nem fogok, mert polgári s hivatalnoki kötelességemet megte-m; de azt ismétlem, csinnyán kell bánni ezzel a levéltár-üggyel, mert a politikában gyakran egy kis szikrából nagy tűz támadhat. Egy ország levé-ltárát lómmak, bureaucratic acták tömegének ne-vezni nem szabad, ez nálam s a velem rokon gon-dolkozásuaknál érzékenykedést, de az országban oly foku elkeseredést, sőt visszabátást idézhet elő, a minek sajnos következményei lehetnek. Dixi et salvavi Animam.

Jakab Elek.

Legujabb táviratok.

Bécs, augusztus 6. Magyarország tanügyi ki-állítás a legmagasabb kitüntetést, a díszokmányt nyerte.

Páris, augusztus 6. Thiers svájci utazását a fuzióhírek miatt elhalasztá.

Berlin, aug. 6. A „Prov. Corr.“ constátálja, hogy a „Vigilante“ főle esemény Werner kapitány visszahívásával el van intézve. Ezen visszahívás megerősíti azon felfogást, hogy Werner meghatal-mazás nélkül cselekedett, és a bir. kormány elta-sítja a felelősséget ezen eseményről, mely a mad-ridi kormány tényleges elismerését foglalhatta volna magában.

Madrid, aug. 6. A kormány erélye kedvező befolyással van a csapatokra, melyek Sevilla bevé-tele óta lelkesülten harcolnak. Valenciát mára re-

mélük bevehetni. A carthagenai felkelők közt szakadás állt be. A fölkelés leverése után a kormány egész tevékenységgel és erélylyel fog eljárni a carlisták ellen.

A bécsi világkiállítás.

A közkiállítási „falutól” délre ugyancsak a „Neustadelwasser”-nek ez idő szerint egy kissé nagyon lepadt vizén túl terül el az egészségügyi pavillon tágas épülete két-két hosszú oldalszárnyával. Szomszédja egyik részről az osztrák majorság, délről a katonaság barakkaktanyája, óriási négyszög, mely a kiállítás tartalmára az építkezésnél közreműködött utász és hidász legénységet foglalja magában.

Az egészségügyi pavillon, melyet vörös keresztjéről már messziről föl lehetismerni, már magában véve egész kiállítás, mely napokat érdemelne, hogy tüzetesen tanulmányozzuk. Egész Európa művelt nemzetei vetekedtek abban, hogy megmutassák, mennyire igyekeztek csillapítani a háború nyomorát, mennyire türelmesebbé tenni a megsebzett katonasomoru sorsát. Különösen a német s a francia kiállítás azonban az, mely még a laikus is több órára képes lekötölni. A nemrég lefolyt háború, mely e két nagy nemzet közt dühöngött, szomoru alkalmat adott rá, hogy az egészségügyi szolgálat a hadviselésben eddig el nem ért fokélyra emelkedjék. A főépület mellett látjuk itt a sebesült katonák fájdalmainak enyhítésére czélzó számtalan eszközöket. Ott vannak a tábori kocsi, melyekben a beteg alig érzi a kocsi mozgását, a különféle összekötő szerek, a nyugtatók, tépések, első segédeszközök a csatatéren stb. A falakon köröskörül fényképek láthatók, melyek a sebesültekkel való szelíd, czélszerű bánásmódot tüntetik föl a legkülönbözőbb variációkban. Itt különösen a mannheimi tábori kórház tűnik ki, melynek jótékony tevékenysége eléggé ismeretes a francia-porosz háború véres napjaiból, közben-közben tábori gyógyszerárakat is láthatni, továbbá egy a maga nemében fölülmulhatlan teljes könyvtár, mely minden e szakmába vágó könyvet magában foglal. A tárgyak sokasága oly nagy, hogy az épületet többször nagyobbítani kellett. Legérdekesebb része az egészségügyi kiállításnak azonban kétségkívül az oldalszárnyakban elhelyezett teljes kórházvonalok. Itt a francia „société de secours aux blessés” tett ki magáért. Az általa kiállított vasuti vonat hat vagonból áll, melyek akként töltvék meg, mintha a vonat épen menőfélben volna, és a sebesülteket a csatatérről valamely város katonai kórházába szállítaná. Az első vagonban erősítő szerek vannak úgyesen elhelyezve a kocsi oldalához támaszkodó szekrényekben, melyek között szabad ájárás van engedve: borok, liqueurök stb. palackokban. Ezután jön a közös étkező kocsi, hol épen reggelire van terítve a katonák számára hosszú keskeny asztalon. A többi kocsi alvótermekké vannak átváltoztatva, s két-két katonát fekszik egymás fölött. Ott van még végre az orvos kocsija is, mely fölülön egyszerűn van bebutorozva. A vagonok úgy vannak egymás mellé alkalmazva, hogy az egyikből minden nehézség nélkül lehet a másikba átmenni, s így az orvos s felügyelő személyzet földadata tetemesen meg van könnyítve. Az e vonat mellett kiállított német betegszállító vonat csak három kocsiból áll, melyek berendezése körülbelül ugyanaz, mint az előbbi, csak hogy az orvos lakása kissé kényelmesebb. Megelégedve hagyja el az ember az épületet, s azon meggyőződéssel, hogyha már a háború, fájdalom, korunk miveltisége mellett sem kerülhet el, az emberiség meleg, humánus szelleme száz és száz eszközt talált ki, melyek által nemcsak az üldözésben megsebzettek fájdalmát jóval enyhíti, hanem százakat és százakat képes kiragadni a halál torkából.

Az egészségügyi pavillontól északnak tartva, s a múlt levelemben leírt falun keresztülmenve az utóbbinak körülbelül felső végén találjuk a magyar erdészeti kiállítás templomszerű épületét. Ez épület magas, szépen készített tornyával korántsem árulja el a mai rendeltetését, a mint hallottam át is fog adni a közkiállítás után állandó rendeltetésének, vagyis Felső-Magyarorszáig valamelyik orosz községeinek fog templomává átalakíttatni. Az épület belső nagy terme igen tágas és csinos fadiszítésekkel van ellátva. Köröskörül a magyar erdészet rakta ki gazdag tárgyait. Van itt minden a mi a magyar erdőművelésre vonatkozik, kezdve a legnagyobb fák törzsétől, a legapróbb rőzséig. Különösen érdekesek a hazai erdészeti tanodák kiállításai. A falakon azonkívül igen nagy gonddal kidolgozott térképen megfigyelhetjük a magyar erdők földrajzi elterjedését. A gödöllői erdőuralomnak külön térkép van szánva, s nem egy magyar fővárosi, ki Bécsbe jő, s ide téved, először tudja meg e térképből, hogy a gödöllői erdők mégis több pusztá berkeknél, melyeken az ember negyedóra alatt keresztülülthet. Az erdészeti művelése is külön képekben ábrázoltatik.

Bár a fatemplom belseje határozottan gazdag tartalmat mutat föl, mindazáltal bátran mondhatni, hogy nem ez vonzza a legtöbb látogatót környéke, hanem az, a mi körülötte van, azaz a magyar horvát erdők óriási diszei, az embermagasságnyi átmérővel dicsekedő fatörzsek. Bámulva állunk meg ez óriási keresztmetszetek előtt, oda állunk közelebb s azt vesszük észre, hogy jóval magasabbak

nálunk. Vannak itt oly fák törzsei, melyek 330 évesek. Néhol a fa egész hosszában van kiterítve, tisztelteméltó fogalmat nyújtva a magyar erdők colosszális voltáról. E fák darabonként szállítottak ide és itt a közkiállításon állították össze, oly ügyesen, hogy csak nagy figyelem mellett lehet a foltozást észrevenni. A horvát erdőségek különösen gazdagon képviselve. Az erdészeti kiállítással egy-szersmind kádárkiállítás van összekötve. Itt van többek közt a két magyar óriási hordó, melyek között az egyik 2500, a másik 1500 akót foglal magában. A hordók nagysága oly óriási, hogy a különbséget legalább ily nagy arányban alig lehet észrevenni.

A magyar erdészeti kiállítás köré csoportosul a többi erdészeti kiállítás. Ott van egymásmellett Albrecht főgőz igényletlen épületben, mely a főgőz roppant morva-szilárdiai erdőbirtokai metódusának korántsem felel meg; ott a waidhofener erdészeti társulat kiállítása stb. Mindannyi érdekes épület, mely megérdemelné a tüzetesebb leírást — szakértők tollából.

S most fejezzük be végleg szemlénket a közkiállítás valamennyi kisebb épületei fölött. Ugyancsak névleg kellend említenem e tömértelen sok épületet, mely különösen az iparpalota és a gépcsarnok között fekszik, de nem kerülhetnem el e futólagosságot, ha csak némileg meg akarom tartani az arányt e levelekben.

E végleges szemlénél a közkiállításnak harmadik s negyedik szakaszában levő épületeket fogom érinteni, vagyis mindazokat, egyezőval, melyek északra fekszenek az iparpalotától.

Minjárt a Neustadelwasseren ismét átlépve a keleti mezőgazdasági csarnokot látjuk, csinos, tágas faépület, melyben majdnem csupán Ausztria-Magyarország és Oroszország mezőgazdasági terményei kiállítva. Sokkal inkább laikus vagyok e dolgokban, mintsem, hogy részletesebben ismerethetnem e csarnokok tartalmát, s sokkal jobban félek attól, hogy unalmas legyek mintsem hogy e levelek olvasóit az itt kiállított tárgyak egyszerű fölörölásával akarnám fárasztani olyasmivel, mit ugys minden katalógusból bővebben és biztosabban merithetni. Utunkat mindig nyugat felé folytatva, de egyenlőre még csak a gépcsarnok és iparpalota közt levő hosszú jól beépített területre szorítkozván, mindjárt a mondott mezőgazdasági csarnok mellett találjuk az úgy nevezett „izelő csarnokot” (Kosthalle). Igen érdekes összeállítás a világ izletességeink, hová különösen a torkosságra hajlandó bécsiek szoktak gyakran elrándulni. Jól esik különben más embereknek is a mezőgazdaság száraz adagai után egy-két csepp malagátvagy xerest, vagy tokajit, vagy portert izelni. Ezután egy csoportban találjuk a dunagőzhajózási társulat, az osztrák földművelési minisztérium, az elsassi vendéglő, az osztrák államvaspályatársaság s számos gyár önálló épületeit. Nem azért említem csak névleg a főntebbi épületeket, mintha egy-két szót legalább meg nem érdemel-nének, hanem mert tudom, hogy pusztá elsorolással — s itt talán nezen sikerülend az unalmas-ságot elkerülnöm — is meg fog telni a levél, s azt tartom, inkább kevesebbet szólni valamiről, mint többet más tárgyak teljes mellőzésének árán. Ezután több bányatársulat pavillonja következik, vegyítve néhány restaurációval; ezek között az általánosan kedvelt karinthiai silbereggi serfőzde vendéglője, hol csinos karantán lányok szolgálnak Gambirinus habzó levéllel.

Egymás mellett vannak a koburgi és a schwarzenbergi pavillonok, melyeket mindezek között legjobban szoktak látogatni, mert mind a berendezés gazdagságára, mind a kiállítás külső csínjára nézve kétségkívül első helyen állnak. Nemsokára látjuk Miksa bajor király óriási szobrát, mely a gépcsarnok előtt szabályos négyszögű téren emelkedik, s a közkiállítás ezen kissé ugys üzleties részének némi költőiséget impregnál. A szobor tudvalevőleg Münchenben fog fölállíttatni, s így a közkiállítás látogatói azon helyzetben vannak, hogy e szobrot még ünnepélyes leleplezése előtt kényelmesen megtekinthetik. Csupán a legalsó talapat hiányzik, hogy az ember azt gondolhassa, miszerint e remek mű itt foglalt el állandó helyet. Jobbról a német kiállítás pótlagos épülete, és Krupp pavillonja, balról csupán az előbbi környező, Krupp pavillonjáról nem beszéltek többet, a ki e nevet hallja, mindjárt ágyuk durrogatására gondol s biztosíthatom az olvasót, bárki legyen is, hogy hasonló nagyságu üldöz s romboló eszközket még soha sem látott. Most a norvég halászati kiállítás, a hamburgi restauráció s több németországi pavillon váltják föl egymást. Majd a nyugati mezőgazdasági kiállítás csarnokaihoz érünk, melyekben Európának majdnem minden országa, kivéve a keleti csarnokban képviseltetve, állít ki mezőgazdasági nevezetességeit. Észak-Amerikának külön épület kellett, mert a roppant csarnok már tömve volt. Következik még néhány kisebb jelentőségű épület, s ezzel a közkiállításnak a gépcsarnok s iparpalota között levő, igen sűrűn beépített területét bejártuk volna még pedig szélesebben.

A gépcsarnok mögött, tehát leginkább északra fekvő, szintén igen számos épületek között különösen kiemeltem, a világkereskedelem föltüntetése szolgáló épületet, melyben több országok hírlapirodalma igen érdekesen vannak összeállítva.

Soká álltam az osztrák hírlapirodalom kiállítása előtt s e szekrényekből felém szoló egy tuozat különféle nyelven írt hírlapokat végig megtekintém. Nem hiányzik itt egy lap sem, s csak sajnálkozik mindenki azon, hogy a monarchia másik különálló állama, a mi magyar hazánk nem állította itt ki mindenesetre szépen fejlődő, s ethnográfiai szempontból ép oly érdekes, mint nemzetünk néző néző szegye-nítő hírlapirodalmát.

Egész raja van itt a kisebb épületeknek, melyeket úgy hiszem, bátran mellőzhetek. Az előbb említett csarnok mögött van a közkiállításban egyenesen vasuton érkezők közös indóháza, melyben azonban sokkal kevésbé élénk élet pezseg, mint-hogy az ember gondolná. Első levelemben, ha nem csalódom, említem e feltűnő körülmény okát.

S így bevégeztem volna körfutásomat a közkiállítás kisebb épületeinek roppant tömkelegében. Valóságos kozmoráma ez, melyben az ember több-heti tartózkodás után térkép s kíséret s magyarázat daczára is új és új tárgyakat, sőt egész épületeket fedez föl. Egy város ez utazókkal, téreklőkkel, szobrokkal, ugrókáival, parkjaival, vendéglőivel, sőt merném mondani, külön városrészeivel, melyben az egyes nemzetek, sőt világreszek typusa praedominál. S e város folyton újul, folyton gyarapodik. Nemrég azt írtam, hogy 160 ház van benne, a legújabb kimutatás szerint azonban 200-ra teendő e szám. Meglehet, hogy e tényt már említém is, de nem rosz az ilyesmit ismételni. Valóban elkábul az ember, ha három napig folytat járkál a városban, mely a világ összes városai közt bizonyosan legtöbb látni valót nyújt. S mind e gyönyörűség muló, mind e nagyszerűségnek negyedév múlva alig lesz nyoma. Egy-két vendéglő, néhány parkrészlet, talán egy-két pavillon is, legjobb esetben csak ennyi fogja hirdetni az egykor itt képviselt világot.

Külföldi hírek.

Páris, aug. 5. Azt állítják, hogy a porosz kormány spanyolországi képviselőinek utasításokat küldött, melyekben megtiltja nekik a Spanyolország belügyeibe való beavatkozást, de azt ajánlja nekik, hogy a németeket, esetleg az angol és francia hadi tengerészettel való egyetértés által is erélyesen oltalmazzák, sőt e három nemzet polgárait szükség esetén még bombázás segélyével is védjék.

A „Journal de Paris” constatlja, hogy a párisi gróf látogatása Chambord grófnál a két család közti kibékülést jelenti, és hogy e lépés az összes orleansi hercegek beleegyezésével történt.

Romából 5-ről jelentik, a tengerészeti miniszter a páncélos hajóhad parancsnokának meghagyá, hogy néhány hadihajót a spanyol vizekre küldjön; valószínűleg az egész hajóraj Carthagenába fog indulni.

London, aug. 5. A parlament ma zárta az egy trónbeszéddel, melyben azon remény van kifejezve, hogy az edinburgi herceg házassága Angol és Oroszország közt új barátsági köteleket fog képezni; a trónbeszéd továbbá közli a Franciaországgal való kereskedelmi szerződésnek, és az Olaszországgal, Dániával, Svédországgal és Brasziliával való kiadási szerződések megkötését, constatlja, hogy a kereskedelmi tevékenység némileg lankadt ugyan, de hogy az ország helyzete általában javul.

Perpignanból, 4-ről jelentik, a Cadix- és Balianezredek néhány százada elűzték tisztjeiket. Valencia bombáztatása folyvást tart. A cortesgyűlés egy bizottságot nevezett ki, mely megbírálandja a bejárit és carthagenai bírák által hét követ perbefogatására kívánt felhatalmazást.

Montbuy előtt a carlisták több ízbeni meg-rohanás után, az odasietett fölmentő csapatok által futásra kényszerítettek. Noha a carlisták harcezt-riket kilebb terjesztették, még mindig a hegyek körül keresnek maguknak támaszt, s mindaddig, mig ezt teszik, Castiliát s Madridot semmi veszély sem fenyegeti. Castelar a cortes-gyűlés jun. 30-iki ülésben támogatá azon indítványt, mely szerint a t. székek a cortes-gyűlés fölkelő tagjainak perbefogatására hatalmaztassanak fel. Castelar vissza-utastá azon vádat, mintha ő a conservatív pártokkal egyetértene. Azonban hangsúlyozá, hogy min-dig a tulzó republikánusok okozták a köztársaság bukását, mig a conservatív republikánusok azt megszilárdíták. Szerinte se katonai kalandorok, se a felkelők kihágásai nem fogják a köztársaságot megszilárdítani. Diaz Quintero az indítvány ellen beszélt, mely azonban 195 szavazattal 15 ellen elfogadtatott.

Gastein, aug. 5. A német oszászár eljövete-lekor a nagy számban egybegyűlt fürdővendégek-től igen szívélyesen fogadtatott; a kastély lépos-zetén a oszászár Auersperg miniszterelnök, Moltke gróf és Adlerberg orosz tbnok fogadták, a helység fel volt lobogóza.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, aug. 8.

— Hátalékban levő t. előfizetőin-
ket kérjük, méltóztassanak az illető összege-
ket hozzánk mihamarabb beküldeni.

A „Kol. Közl.” szerkesztősége.

— A vallás- és közoktatási minisz-
ter a tanfelügyelőkhöz következő körrendeletet
adta ki, melyet a mai hiv. lap. közöl: Több ol-
dalról intézett folyamodványok s kérdések folytán
tudatom, hogy a bécsi világkiállításra utazó taná-
rokat és néptanítókat a II. és III. osztály haszná-
lata esetében a tisztviselői és vágvölgyi vasutak
igazgatóságai készek 50 %-nyi díjelengedésben
részesíteni; a duna-drávai vasut igazgatósága pe-
dig szabad oda- és visszautazási jegyet ad azok-
nak, a kik ezen díjkezdvevényt végett az illető
igazgatósághoz fordulnak, s kérelmüket egy tölem
nyerendő igazolvánnyal támogatják. A többi vas-
utak igazgatóságai ily kedvezményt nem adtak.
Erről... a tankerületében lévő tanítókat értesítse.

— Rákóczyak és Zrinyi Ilona egy-
koru arczképei vannak b. Baldácsi Antal ország-
gyűlési képviselő birtokában. Mint a „Hon” írja,
ezek egykor nemzeti tulajdonok voltak, s Baldácsi
báró a szomoru 50-es években mentette meg az
elpusztítástól. Most pedig értesítette a nemzeti mu-
zeum igazgatóját, hogy e köztintézet számára elküldi.

— Ilyésfalvi Papp-Szilágyi József
nagyváradi gör. kath. püspök, pápai trón-
álló, doktor theologiae, a román kath. akademia
tagja, kir. tanácsos és Ferencz József-rend lovagja
rövid betegség után elhunyt. Született 1813. april
13-án, felszenteltetett pappá 1836. aug. 27-én.
Nagyváradi püspökké 1862. november 1-én ne-
veztetett ki; a pápa által praecónisaltatott 1863.
márcz. hóban, ünnepélyesen felszenteltetett 1863.
május 3-án. Mint értesülünk jótékony célokra
több mint 100,000 frtot hagyományozott: töb-
bek között a belényesi gimnázium javára 20,000
frtot, az agg papok intézetének 20,000 ft, női is-
kola számára 10,000 frtot, szeminárium számára
3000 frtot stb. stb. Temetése szombaton f. hó 9-én
reggeli 9 órakor leend. — A temetési szertartást
Vancsa érsek, Olteanu és Pável püspökök — kik
végrendeletileg megkértek, — végzik. Teteme a
szekes-egyház sírboltjába tétetik le örök nyugalom-
ra. Béke poraira!

— Mármarosban Kövesligeten Szilágyi
Miklós szolgabírónak a falutól délkeletre mintegy
félórára fekvő birtokán új, igen kellemes izü, és bő
savanyu vízforrásra bukkantak, ize igen kellemes
és borral egy erősen pezseg, hogy a szaplonezaival
vetekedik.

— A kolozsvári kir. törvényszék-
nél a múlt és az előtti héten összesen 9 végtár-
gyalás volt, melyeken a közzvaldó teendőket kir.
alügyész Bodor László végezte.

— Nagyszebenből írják: a Schaguna
halálával üresedésbe jött görög keleti érseki
székre a különböző pártok által négy jelölt állít-
tatott fel, u. m. Ivackovic aradi, Popásu ka-
ránsebesi püspök, Popea szebeni archimandrita és
püspökhelyettes, és román Miron nagyváradi püs-
pökhelyettes.

— A lövölde megnyitása vasárnap minden
tekintetben nagyszerűnek ígérkezik. Magára a disz-
ebédre már több százan jegyeztették elő magukat.

— A kolozsvári polgári lövölde
1873 augusztus 10-dikén leendő megnyitásának
ünnepély-tervezete. I. Déli 1 órakor veszi kezde-
tét a lövészkertben rendezett közebed, melyen nem
tagok és nők is szivesen látott vendégek. Egy te-
riték ára 2 frt. o. ért. Előjegyzéseket augusztus 9-
dikén déli 12 óráig elfogad egyleti pénztárnok
Demjén László ur. II. Délután 3 órakor az ünne-
pélyes első 4 lövés után kezdődik a diszolvészet
az alább jegyzett dijakra. A lövészetben csak lö-
vésztágot vehetnek részt. Erre vonatkozó bejelen-
téseket elfogad Demjén László ur. Beigatási-díj 3
frt. Lövésztágot díj ez idénre 2 ft. Résztvevősek és ka-
tonai személyek beigatási díjt nem fizetnek. III. Ebéd
alatt s d. u. a katoná-zenekar válogatott darabokat fog
játszani. IV. A lövészet a jobb-felöl táblára 6 ó. bezá-
ratik és feltétetik az ünnepélyes emlék-tábla, mely-
re minden jelenlevő lövésztágot csak egy lövést te-
het. A legjobb lövő neve a táblán megörökíttetik.
V. 7 órakor a lövészet befejeztetik, s kezdődik a
lövések bírálatja és a díjak kiosztása. VI. A lövészet
végeztével 1/2 8 órakor kezdődik a zeneestély, me-
lyen Pongrácz József zenekara fog működni. VIII.
1/2 9 órakor tüzijáték a lövölde épület főbejáratá-
val szemben levő tér alsó részén. VIII. Nőknek kü-
lönös mulatságok lesz, a főépület előtt felállí-
tott galamb czél táblán. Belépti díj: a) azon t. cz.
vendégektől, kik a közebedben is részt vesznek, sze-
ményenként 50 kr., b) másoktól, bármikor is lép-
jenek be, személyenként 1 frt.

— Helybeli kárpitosaink is képvisel-
ve lesznek a bécsi világtárlaton, a mennyiben egy
közülök ez iparág előmozdítására saját költségén
fog felmenni.

— Hirteleni haláleset. Tordautczában
tegnap reggel a „Huszár” fogadó előtt többen az
arrafelé menők közül egy szomoru eset szemlélői
lettek. Tordáról egy szekér érkezett, melyben egy
atya ült fiával. A fiu azonban oly hirtelen halt meg,
hogy az atyát egészen lesújtotta a csapás. Való-
színű, hogy a kolera áldozata lett.

— Hálanyilvánítas. Isten kegyelméből
talán el nem tévelyedett, hanem megsántult juha a-
nyaszentegyház nyájának megváltónk példabeszéde
értelmében egy gondos főpásztori kegyben részesült
közlebről, hogy az egész nyájáról gondjai között

hátramaradt juhára is szánt annyi időt, miszerint t. ns. apát Lőnhárt Ferencz és főtisztelendő Pakó nos esperes urak kíséretében meglátogatni mélt. ztatott. Ez volt Fogaras y Mihály erdélyi püs- ik ur ő nagyméltósága, ki szenvedő állapotban plóddó Raffay Nep. János kegyesrendi áldozárt, a rosvégén rokonai körében magas látogatásával egörvendeztette, lelket emelő vigasztaló szavai- l a szenvedő fájdalmait enyhítette. Ezen magasz- s kegye és meg nem érdemlett leereszkedése ő gyméltóságának, érdekeltet sirjáig meg nem szü- ő hálára kötelezi, mely ő nagyméltósága boldog hoszszas életért csak az egek urához bocsátan- ő hő imájával teljesíthet.

— **Beküldetett.** „A nagyságos urak” redeti vigjáték 1 felvonásban írta Haray Victor. olozsvártt nyom. Gámán János örököséinél 873.

— **Kimutatás** a kolozsvári kisegítő pénz- r-egylet fogalmáról július havában 1873. Bevé- lek 1. Pénztármaradék a mult hóról 33.175 frt. 4 kr. 2. Betételek: után 90.175 frt. 88 kr. 3. amat, feldij és váltódij 11.932 frt. 53 kr. 4. élyegdíjakban 410 frt. 25 kr. 5. 1212 esetben isszafizetett kölcsön 586.328 frt. 10 kr. össze- en 722.021 frt. 90 kr. Kiadások: 1. 1182 setben kölcsön 553.207 frt. 2 kr. 2. Tisztvise- ik fizetése 1069 frt. 99 kr. 3. Irodai kellekekre 2 frt. 19 kr. 4. Bélyegre 450 frt 5. Kamat 24 frt 7 kr. 6. Segélyezésre 4 frt. 75 kr. 7. Betét isszafizetések 131.626 frt 37 kr. Pénztármaradék 5.577 frt. 01 kr. összesen 722.021 frt. 90 kr. olozsvárt, július hó 31 1873.

Tauffer Ferencz Igazgató. **Geltch János** fő-könyvvezető. **Kozák Ede** pénztárnok.

665—1873 tan. éln. sz.—Kimutatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve 1873 évi augusztus 7. este 12 óráig.

Helység neve	Kolozsvár sz. kir. város	Ezekből				Jegyzés.			
		meg- gyült	meg- halt	gyógy- alát maradt	meg- halt	meg- halt	meg- halt	meg- halt	meg- halt
Összesen		13	10	154	827	279	394		
don- Szapod- or-		25	—						
radt									
Beteg ma- ra-		152	5						
betegnapja		196	9/7						
A betegség száma		26,382							
Lakosság		1	1						
Helység									
Julius 1. 1873.									
Felek község									

Medgyesi Tivadar, h. polgármester.

Biasini gyorsutazási menetrendje 1873. márcz. 27-től.

Kolozsvár és Nagy-Enyed között, mivel a nappali vonat beszüntetett,Biasini gyors- utazása 1873. mart. 27-től elkezdve Kolozsvárról Nagy-Enyedre küldi gyorskocsiját, még pedig oly formán, hogy Kolozsvárról reggel 8 órakor minden nap indulva d. u. 4 1/2 órakor Nagy-Enyedre érke- zik, Nagy-Enyedről Kolozsvárra estvéli 10 órakor indulva, reggeli 8 órakor Kolozsvárra érkezik. Ezen menetén kívül lehet Kolozsvárról Nagy-Enyedre d. u. 4 órakor is indulni, ugyszintén Nagy-Enyedről éjjeli 3 órakor Kolozsvárra indulhatni, csak hogy ezen meneteknél Felvinczről N.-Enyedig és N.- Enyedről Felvinczig a vasutall kell utazni.

Egy személy ára 30 font szabad podgyász- szal Kolozsvárról N.-Enyedig vagy vissza az első és közbülső Coupeba 5 frt, hátulsó Coupeba 4 ft 50 kr. tulsuly 5 kr. Tordáról Nagy-Enyedig vagy vissza első vagy közbülső coupéba 3 frt — hátulsó cou- peba 2 frt 60 kr. tulsuly 2 1/2 kr. — Felvinczről N.-Enyedig vagy vissza 1 frt, tulsuly 1 kr. fon- tonként.

Felvételi iroda Nagy-Enyeden Vágó Fe- re n c z szállodájában.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről. Auguszt. 1-ről. 1873 5% metaliques 67.60. nemzeti kölcsön 73.—. 1860-diki államköl- csön 101.— Bankrészcvények 968. Hitelrészcvé- nyek 220.50 London 111.—. Ezüst 108.—. Cs. kir. arany —.—. 20 frankos arany 888.—. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 77. —. Temesi 75.50. Erdélyi 74.75. Horv. Szlapon. 76.—

Nyiltér.

[31—60]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte **hugycsőszűköléseket, magömléseket** gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész. **Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.**

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutoza 13. szám l-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azon- nal válasz adatik.

Felelős szerkesztő **Sándor János.**

231-Szám. 1873.

(895) 3—3

Építés ajánlati hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. közmunka és közlekedési ministeriumnak folyó évi ulius 23-án 8481 száma alatt kelt magas rendelete következtében — az Apahida- z.-régénii államut II-ik szakaszon Mocs és P.-Kamarás közti 3950⁰/10 hosszura terjedő ut éznek — 116870 frt 61 kr-ban engedélyezett pályamunkák biztosítása czéljából, z alólirt ut-építésvezetőség irodájában, folyó évi **augusztus 25-én** délelőtti 10 órakor kezdődőleg az összes munkáról — zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni.

A helyreállítandó pályamunkák részletesen:

1-ör 493. ⁷⁵	kőb-ölnyi föld kiásása	1866 frt. 37 kr.
2-ör 888. ⁷⁵	kőb-öl alapkövezet helyreállítás	3359 „ 47 „
3-ör 1066. ⁵⁰	kőb-öl bányakő termelés és szállítása	21863 „ 25 „
4-er 888. ⁷⁵	kőb-öl kavics termelése	9562 „ 95 „
5-ör 888. ⁷⁵	kőb-öl kavics szállítása	76663 „ 57 „
6-ör 888. ⁷⁵	kőb-öl kavics beágyazás- és hengerezése	3555 „ — „

Mind összesen a fentti 116870 frt 61 kr.

Az 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatban, az ajánlott vállalati összeg szám- mal és betűvel, valamint az ajánlattevőnek neve és lakása — tisztán kiírandó; — ovábbá a fentti összeg után eső 5%-nyi bánatpénz, — vagy valamely m. kir. pénztárnál letett, ugyanannyi összegről szóló nyugta — melléklendő; — és végül, atározottan megjegyzendő, hogy ő — az illető építési feltételeket teljesen ösmeri, és azoknak magát minden kifogás nélkül aláveti.

Ily módon felszerelt, és kellően lepecsételt zárt ajánlatok, a fentt kiírt tárgyalás megkezdéséig, az alólirt építésvezetőséghez béküldendők.

A helyreállítandó pályamunkák műszaki művelete, és építési feltételek, az ut-építésvezetőség irodájában a rendes hivatalos órákban megtekinhetők.

Az Apahida Szász-Régénii államut építés vezetőségétől.

Mocson 1873-ik évi augusztus 1-sőén.

Ajánlat mintája.

Alólirt ezennel nyilvánítom, hogy én, az Apahida-Sz.-Régénii államutépítés ve- zetőségnek Mocson, 1873-ik évi augusztus elsején 231. szám alatt kelt építés aján- lati hirdetményét, valamint az e tárgyra vonatkozó különleges és műszaki feltételeket olvastam, és teljesen megértettem, és hogy kész vagyok a kiírt, Mocs és P.-kamarási utrészén helyreállítandó pályamunkákat, az építési különleges, és műszaki feltételek pontos megtartása mellett forint kr-ban (betűvel is kiíran- dó) elvállalni.

Evégre, ide mellékelek bánatpénzül 5843 ft 53 krt.

Kelt stb.

N. N.

A czim pontos leírása szükséges.

A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet

folyó évi rendes közgyűlése határozatához képest, értesíteni kívánjuk az egy- let t. cz. tagjait, hogy azon 6 százalékos kamatot, melyet az infézet szokott a hozzá betett pénzek után fizetni illetőleg a tagok javára irni: ezéntul nem csak minden hónap 1-étől, hanem a hónapok elsőfelében betett pénzekről már az illető hónap 16-tól számításban hozza, mi egyszersmind a pénzkivételeknéli kamatszámításnál is alkalmazásba jó.

Kolozsvártt 1873. május 20-án

A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet igazgatósága.

864 3—*

Pályázat.

Az alólirt m. kir. pénzügyigazgatóság területén egy vám-segéd-tiszti állomás 500 forint évi fizetéssel és 100 frt évi lak- pénzzel, esetlegesen szabad lakással meg- ürülvén, annak betöltésére a pályázat ezen- nel kihirdettetik.

A pályázati kérvények — melyekben a szükséges minőségek, kiváltképen a vám- kezelésben szerzett gyakorlás, és a hazai nyelveknek tudása kimutatandó — ezen hir- detménynek a Budapesti közlönybe első be- sorolásától számítandó **három hét alatt** ezen m. kir. pénzügyigazgatóságnál be- nyújtandók.

A magy. kir. pénzügyigazgatóságtól. Nagy-Szeben 1873 július hó 22-én.

Eskoros rohamokat (Nyavalyatörés)

gyógyít levelezés útján a eskor szakorvóssa dr. O. Killiseh, Berlin, Louisenstrasse 45. E pillanatban 1000-nél több beteg van kezelése alatt.

661 90+*

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főter br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főter, Gyulai-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tűkkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözvények, rovatos iven, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárcédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 ft.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztenek be. és azok a hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak,
a legszükségesebb mintázatokból kész raktárt tart, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosíttatik.

125—•

Gámán János örökösei könyvnyomdája.